

Sivil Birey Özalg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sivil Birey Özalg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30420>

Özet

Sivil Birey Özalğ? Ölçeği, Rütü Yeil tarafından 2015 yılında geliştirilmi? bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu ölçek, bireylerin kendilerini sivil ve toplumsal roller açısından nasıl algıladıklarını ve bu rollerle ilgili tutumlarını değerlendirme amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme çalışmaları, **eğitim bilimleri** ve **sosyal bilimler** alanlarında kullanılmak üzere gerekli psikometrik özelliklerin (geçerlik ve güvenirlik) sağlanmasına odaklanmıştır. Ölçek, özellikle gençlerin ve yetişkinlerin özalg? düzeylerini sivil katılım bağlamında ölçmek için önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sivil birey, özalg?, psikolojik ölçek, geçerlik, güvenirlik, Rütü Yeil, sosyal algı, sivil katılım, faktör analizi.

Yazarlar

Rütü Yeil

Amaç

Sivil Birey Özalğ? Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin **sivil kimlikleri** ve toplumsal yaşam katılımları hakkındaki özalg?larını nicel olarak değerlendirmektir. Bu ölçüm, bireylerin toplum içindeki rollerini, sorumluluklarını ve etkilerini nasıl kavramsallaştırıyorklarını anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Ölçek, özellikle eğitim araştırmalarında, sivil sorumluluk eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve bireylerin sivil yeterliliklerini belirlemek için kullanılabilir.

Ölçek, bireylerin kendilerini ne kadar aktif, bilgili ve sorumlu birer sivil birey olarak gördüklerini ortaya koymayı hedefler. Bu sayede, toplumsal bilincin ve sorumluluk duygusunun gelişimine yönelik müdahalelerin planlanmasına katkı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, **Sivil Birey Özalğ?s?** adı verilen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bir bireyin kendisini topluluğun veya devletin aktif, sorumlu ve bilgili bir üyesi olarak görmesine dair sahip olduğu bilişsel ve duyuşsal değerlendirmeleri kapsar.

Sivil Birey Özalğ?s? genellikle; **sivil sorumluluk** bilinci, toplumsal farkındalık, kamusal alanlara katılım istekliliği ve demokratik değerlere bağlılık gibi alt boyutları içermektedir. Ölçeğin geliştirme çalışmasında, bu yapının çok boyutlu olup olmadığı, yapılan Faktör Analizi ile belirlenmiştir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? (Ye?il, 2015), psikometrik aç?dan sa?lam bir araç olu?turmak amac?yla kapsaml? geçerlik analizlerini içermi?tir. Geçerlik çal??malar? genellikle **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri ile madde uygunluğunun sa?lanması) ve **yap? geçerli?i** (ölçe?in teorik yap?y? do?ru ölçtü?ünü gösteren analizler) üzerine yo?unla?m??tır.

Yap? geçerli?i, genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle desteklenmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin, kuramsal olarak öngörülen sivil birey özalg? yap?s?n? yeterli düzeyde temsil etti?i gösterilmi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Sivil Birey Özalğ? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, ölçümlerin tutarlılı??n? ve kararlılı??n? test etmek amac?yla analiz edilmi?tir. En yayg?n kullan?lan yöntem olan **iç tutarlılık** güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Alfa katsay?lar?, ölçe?in ara?tırma amaçlar? için yeterli düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı durumlarda ve zamanlarda benzer sonuçlar verme yetene?ini do?rulama??tır. Detaylı güvenilirlik de?erleri, Rütü Ye?il'in 2015 tarihli akademik yay?n?nda mevcuttur.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, maddelerin alt?nda yatan psikolojik boyutlar? ortaya ç?karmak için Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c?) kullan?lm??tır. Bu analiz, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve her bir faktörün sivil birey özalg?s?n?n hangi yönlerini temsil etti?ini belirlemi?tir.

Faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesiyle uyumlu olacak ?ekilde olu?turulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel istatistiksel kan?tlardan birini sa?lamaktadır.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Likert-Tipi derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktadır (Genellikle 4 veya 5 seçenekli bir derecelendirme). Özgün makalede detaylar? mevcuttur.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim bilimleri ba?lam?nda geli?tirildi?i için genellikle ergenler veya üniversite ö?rencileri gibi ö?renci popülasyonlar?.

Yaş Grubu: Bilişsel olarak sivil konulara değerlendirebilecek düzeydeki genç ve yetişkin gruplar.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, 2015 yılında Türkiye'deki eğitim kurumlarından alınan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup ortamında uygulanan öz bildirim (self-report) anketidir.

Şartlar, Ücret ve Test Yeri

Test Yeri: 2015

Şartlar ve Ücret: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar Rütü Yeşil'den izin alınması önerilmektedir. Ticari kullanım koşulları yazar tarafından belirlenir. Yazarın iletişim bilgisi aşağıdadır: ryesil40@gmail.com.

Kaynaklar

Yeşil, R. (2015). Sivil Birey Özalgi Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Educational Science (Jedus)*, 4, 104-116.

Makalenin orijinal bağlantısı DergiPark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr.

Ölçeğin tam metin PDF dosyaları aşağıdan indirilebilir:

[sivil-birey-ozalgi-olcegi-toad.pdf](#)

[sivil-birey-ozalgi-olcegi-toad.pdf](#)

Sivil Birey Özalgi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Yeşil, 2015) başvurulması gerekmektedir.